

лїгїю. Більшість паньства теж були католики або такі, що готові були пристати до тих, чїя була сила. Нокс ясно бачив, що коли Марія покаже себе спритною і мудрою, тоді для реформації прийдуть лихі дні. Але на щастє реформації Марія показала себе заможно сиритною, але цілковито не мудрою. Марія не побула і кілька дєнь в своїм королївстві, як межи нею і Ноксом повстала сварка. Марія домогала ся, щоб їй дозволили мати мшу в її приватній каплиці в Голї-Руд. Лорд Джеймс Стюарт і другі протестанські лорди уважали, що вона має право, але Нокс був цілковито иншого погляду, "Одна мша", казав він: "Лякає мене більше, ніж десять тисяч армій". Він розумів, що коли дозволити Мері на католицьке богослужєнє, так тоді всі католицькі піддані зажадають того самого привілею, і Шкоція стане розділеною на дві релїгії. Але за тих часів протестанти і римокатолики не могли жити в однім краю. Нокс добре розумів, що колиб католики вивершили ся в Шкоції, так се буде кінець протестантизму, а він мусить забрати ся знов на вигнанє. От чому Нокс не міг бути задоволений доти, доки римокатолицизм не був цілковито нагнаний з Шкоції. Звичайно Марія була дуже обурена, що така особа, як Нокс посміла стати проти неї, і не менше як штири рази, вона казала покликати Нокса перед себе. Історія їхньої розмови, котру Нокс сам записав, є найцікавішим кусником в історії Шкоції, і чи-